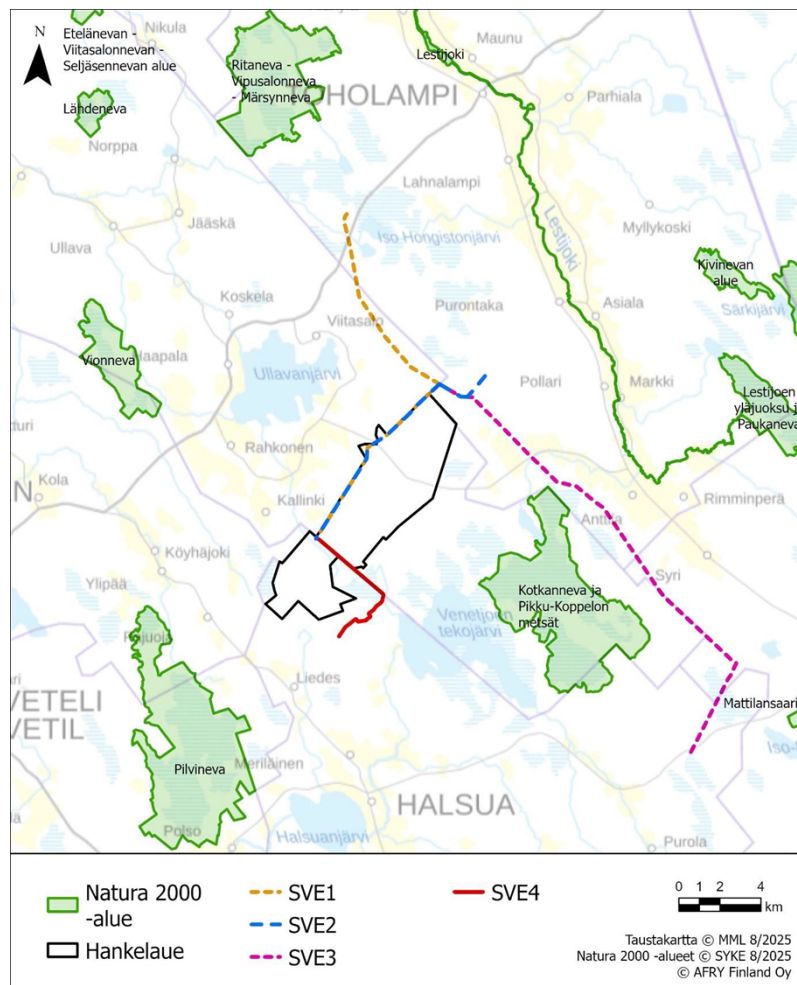

Lupa- ja valvontavirasto
 PL 20
 13035 LVV
 kirjaamo@lvv.fi

Luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen lausunto, Tuohimaa-Riutanmaan tuulivoimahanke, Wpd Suomi Oy, Kotkannevan ja Pikku-Koppelon metsät (SAC, FI000034), Pilvinevan (SAC/SPA, FI1001001), Vionnevan (SAC/SPA, FI1000019) ja Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynnevan (SAC/SPA, FI1000014) Natura-alueet, Kokkola, Halsua, Veteli, Kaustinen ja Toholampi

Natura-arviointi on laadittu Tuohimaa-Riutanmaan tuulivoimahankkeen YVA-menettelyn yhteydessä. Natura-arviointi on päivätty 16.3.2026 ja sen on laatinut Afry Finland Oy. Hanke sijoittuu Kotkannevan ja Pikku-Koppelon metsät, Pilvinevan, Vionnevan ja Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynnevan Natura-alueiden läheisyyteen (kuva 1).

Kuva 1. Hankealueen läheisyyteen sijoittuvat Natura-alueet (Afry 2026).

1 Arvioinnin kohteena olevat Natura 2000-alueet

Kotkannevan ja Pikku-Koppelon metsät Natura 2000-alue

Kotkanneva ja Pikku-Koppelon metsät (FI1000034) on liitetty Natura alueverkostoon luontodirektiivin mukaisena erityisten suojelutoimien alueena (SAC-alue). Alueen suojeluperusteina on Natura-tietolomakkeen mukaan kahdeksan luontodirektiivin luontotyyppiä, metsäpeura ja saukko. Natura-alueen pinta-ala on 3 305 hehtaaria. Lähimmillään alue on 4,3 km (VE1) / 5,2 km (VE2) päässä Tuohimaa-Riutanmaan hankealueesta. Lähin tuulivoimala on suunniteltu 4,6 km (VE1) / 5,5 km (VE2) päähän Natura-alueesta. Sähkönsiirtovaihtoehdoista SVE3 sijaitsee lähimmillään 480 m päässä Natura-alueesta.

Natura-alueen suojelutavoitteena on alueen merkityksen säilyttäminen Natura tietolomakkeella mainituille suojeluperusteille. Alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään alueen käyttöä ohjaamalla. Luontotyyppien, lajin ja populaation määrää lisätään ja elinvoimaisuutta parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein.

Pilvinevan Natura 2000-alue

Pilvineva (FI1001001) on liitetty Natura-alueverkostoon luontodirektiivin mukaisena erityisten suojelutoimien alueena (SAC-alue) ja lintudirektiivin erityissuojelualueena (SPA-alue). Natura-alueen pinta-ala on 3 667 hehtaaria. Alueen suojeluperusteina on Natura-tietolomakkeen mukaan kahdeksan luontodirektiivin luontotyyppiä, metsäpeura ja 28 lintudirektiivin lajia. Lähimmillään alue on 4,6 km (VE1) / 5,4 km (VE2) päässä hankealueesta. Lähin tuulivoimala on suunniteltu 5,4 km (VE1 ja VE2) päähän Natura-alueesta. Sähkönsiirtovaihtoehdoista SVE4 sijaitsee lähimmillään 5,9 km päässä Natura-alueesta.

Natura-alueen suojelutavoitteena on alueen merkityksen säilyttäminen Natura tietolomakkeella mainituille suojeluperusteille. Alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys. Luontotyyppien tai lajin elinympäristön laatua tai lajin populaation elinvoimaisuutta parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein.

Vionnevan Natura 2000-alue

Vionneva (FI1000019) on liitetty Natura-alueverkostoon luontodirektiivin mukaisena erityisten suojelutoimien alueena (SAC-alue) ja lintudirektiivin mukaisena erityissuojelualueena (SPA-alue). Natura-alueen pinta-ala on 878 hehtaaria. Alueen suojeluperusteina on Natura-tietolomakkeen mukaan neljä luontodirektiivin luontotyyppiä ja yksitoista lintudirektiivin lajia. Lähimmillään alue on 9,4 km (VE1/VE2) päässä hankealueesta. Lähin tuulivoimala on suunniteltu 9,6 km (VE1/VE2) päähän Natura-alueesta. Sähkönsiirtovaihtoehdoista SVE1/SVE2/SVE3 sijaitsee lähimmillään 9,8 km päässä Natura-alueesta.

Kaikkien alueen suojelun perusteena olevien luontotyyppien ja lajien suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa. Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita:

- Alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys.
- Luontotyyppin tai lajin elinympäristön laatua tai lajin populaation elinvoimaisuutta parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein.

Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynnevan Natura 2000-alue

Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynneva (FI1000014) on liitetty Natura alueverkostoon luontodirektiivin mukaisena erityisten suojelutoimien alueena (SAC-alue) ja lintudirektiivin mukaisena erityissuojelualueena (SPA-alue). Natura-alueen pinta-ala on 2206 hehtaaria. Alueen suojeluperusteina on Natura-tietolomakkeen mukaan seitsemän luontodirektiivin luontotyyppiä ja 18 lintudirektiivin lajia. Lähimmillään alue on 14km (VE1/VE2) päässä Tuohimaa-Riutanmaan hankealueesta. Lähin tuulivoimala on suunniteltu 15,5 km (VE1) / 18,5 km (VE2) päähän Natura-alueesta. Sähkönsiirtovaihtoehtoista SVE1 sijaitsee lähimmillään 4,3 km päässä Natura-alueesta.

Kaikkien alueen suojelun perusteena olevien luontotyyppien ja lajien suojelutavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa. Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavia tavoitteita:

- Alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys.
- Luontotyyppin tai lajin elinympäristön laatua tai lajin populaation elinvoimaisuutta parannetaan ennallistamis- ja hoitotoimenpitein.

1.1 Natura-arviointi

Arvioinnin kohteena oleva hanke

Wpd Suomi Oy suunnittelee Tuohimaa-Riutanmaan tuulivoimahanketta Kokkolan kaupungin ja Halsuan kunnan alueelle. YVA-selostuksessa tarkastellaan hankkeen toteuttamatta jättämisen (VE0) lisäksi kahta toteutusvaihtoehtoa; VE1 49 voimalaa ja VE2 21 voimalaa. Tuulivoimahankkeen liittämisessä sähköverkkoon tarkastellaan kolmea 400 kV:n ilmajohtovaihtoehtoa (SVE1, SVE2 ja SVE3) Ullavan, Raikoharjun tai Halsuan sähköasemille sekä yhtä 400 kV:n maakaapelivaihtoehtoa (SVE4) Kairinevan sähköasemalle.

Arvioinnissa esitetty näkemys Natura-alueeseen kohdistuvista vaikutuksista

Arviointi perustuu olemassa oleviin tietolähteisiin (mm. Natura -tietolomakkeet, Natura-alueiden tila-arviot, biotooppitiedot, kartta- ja ilmakehu-aineistot) ja hankkeen YVA-menettelyn yhteydessä tehtyihin selvityksiin. Metsäpeuran osalta arvioinneissa on käytetty lähtötietoina Luonnonvarakeskuksen avointa panta-aineistoa ja vasallisten metsäpeuravaadinten elinympäristöjen ennustekarttaa sekä YVA-menettelyä varten tehtyjä metsäpeuraselvityksiä hankealueelta. Lisäksi lähtötietoina on käytetty lähialueen muiden hankkeiden YVA-selostuksia, luontoselvityksiä ja Natura-arviointeja.

Hankkeen vaikutusmekanismeja luontotyypeille ovat mm. rakentamisen aiheuttamat, pääosin avohakkuun kaltaiset vaikutukset, reunavaikutus, mekaaninen kuluminen ja maaston ja kasvillisuuden vaurioituminen. Välillisiä vaikutuksia voi kohdistua pienilmastoon ja alueen hydrologiaan. Linnustoon kohdistuvat vaikutukset koostuvat rakentamisvaiheen aiheuttamista häiriövaikutuksista ja elinympäristön muutoksista sekä toiminnanaikaisista häiriö-, este- ja törmäysvaikutuksista. Arvioinnin mukaan tuulivoimahankkeiden keskeisimmät metsäpeuraan kohdistuvat vaikutusmekanismit ovat välttelykäyttäytyminen, elinympäristöjen pirstoutuminen, ekologisten yhteyksien heikkeneminen, vaikutukset vasomisalueisiin ja yhteisvaikutukset. Arvioinnin mukaan sähkönsiirron keskeiset vaikutukset ovat luontotyyppien ja metsäpeuran elinympäristöjen pirstoutuminen sekä linnuston törmäysriski.

Vaikutukset luontotyypeihin

Kotkanneva ja Pikku-Koppelon metsät Natura-alue sijoittuu lähimmillään noin 4,3 km etäisyydelle Tuohimaa-Riutanmaa hankealueen itäpuolelle molemmissa vaihtoehdoissa VE1 ja VE2, joten tuotantoalueen rakentamisesta tai toiminnasta ei arvioida aiheutuvan Natura-alueen suojeluperusteena oleville luontotyypeille suoria tai epäsuoria vaikutuksia. Sähkönsiirron reittivaihtoehdon SVE3 keskilinja sijoittuu lähimmillään noin 475 metrin etäisyydelle Kotkanneva ja Pikku-Koppelon metsät Natura-alueen pohjoispuolelle. Voimajohto sijoittuu uuteen johtokäytävään, jolloin puustoa joudutaan raivaamaan johtoalueelta. Arvioinnin mukaan voimajohdolla voi olla epäsuoria vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteluontotyyppille aapasuot sekä rakentamisen että käytön aikana. Avoimena pidettävän johtoaukean ja Natura-alueen väliin jää riittävä ja melko leveä puustoinen vyöhyke, jolloin Natura-alueen pohjoisosaan ei arvioida kohdistuvan merkittäviä reunavaikutuksia. Vesien valumat suuntautuvat Natura-alueelta pois päin kohti pohjoista, joten suoalueiden vesitasapainossa ei arvioida tapahtuvan muutoksia. Natura-alueen kasvillisuuteen ja luontotyypeihin arvioidaan kohdistuvan korkeintaan vähäisiä vaikutuksia.

Tuohimaa-Riutanmaan tuulivoimahankkeella ei arvioida olevan suoria tai epäsuoria vaikutuksia Pilvinevan, Vionnevan tai Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynnevan Natura-alueiden suojeluperusteena oleviin luontotyypeihin etäisyyden vuoksi.

Vaikutukset saukkoon

Arvioinnissa todetaan, että koska kaikki hankkeen rakenteet sijoittuvat etäälle Kotkannevan ja Pikku-Koppelon metsät Natura-alueen ulkopuolelle, ei saukolle synny suoria vaikutuksia. Sähkönsiirron reittivaihtoehdon SVE3 rakentamisesta voi arvioinnin mukaan syntyä hetkellisesti epäsuoria haitallisia vaikutuksia saukolle lähinnä häiriön ja melun kautta. Natura-alueelta alkunsa saavan, saukolle elinympäristöksi soveltuvan, Kuirinlammesta pohjoiseen laskevan Kuirinojan uoma risteää SVE3 reitin kanssa. Voimajohdon pylväspaikkoja ei arvioinnin mukaan kuitenkaan perusteta vesistöihin tai

jokiuomiin, jolloin rakentamisen aikaiset vaikutukset ovat lyhytkestoisia ja hetkellisiä. Lisäksi veden virtaussuunta on Natura-alueesta poispäin, jolloin mahdollisen hetkellisen kiintoaineskuorman ei arvioida merkittävästi heikentävän elinalueen laatua. Saukolle ei arvioida kohdistuvan merkittäviä negatiivisia vaikutuksia hankkeesta.

Vaikutukset lintudirektiivin liitteen I lajeihin

Kokonaisuutena Pilvinevan, Vionnevan ja Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynnevan Natura-alueiden linnustoon arvioidaan varovaisuusperiaatteella kohdistuvan merkittäviä haittavaikutuksia Tuohimaa-Riutanmaan tuulivoimahankkeen toteutusvaihtoehdossa VE1 metapopulaatiodynamiikan kautta, etenkin salassa pidettävän lajin osalta. Toteutusvaihtoehdossa VE2 vaikutukset arvioidaan ei-merkittäviksi.

Vaikutukset metsäpeuraan

Natura-arvioinnin mukaan Tuohimaa-Riutanmaa tuulivoimahankkeen rakentamisella ei ole suoria vaikutuksia metsäpeurojen Kotkanneva ja Pikku-Koppelon metsät Natura-alueella oleviin elinympäristöihin, koska rakentamistoimia ei kohdistu Natura-alueelle. Vaikutukset metsäpeuralle ovat välillisiä (häiriö ja elinympäristöjen pirstoutumiseen liittyvät ilmiöt). Arvioinnin mukaan epäsuorat vaikutukset voivat ilmetä Natura-rajauksen ulkopuolisten suoalueiden välttelyä ja liikkumisen ohjautumisena SVE3:n tuntumassa, mutta vaikutusmekanismit jäävät etäisiksi ja Natura-alueen sisäisen käytön kannalta rajoitetuiksi. Arvioinnin mukaan saatavilla olevan aineiston perusteella merkittävää heikennystä ei ole perusteltua olettaa metsäpeuran suojeluperusteeseen Kotkannevilla missään tarkastellussa vaihtoehdossa VE1–VE2 ja SVE1–SVE4.

Tuohimaa-Riutanmaan hankkeesta ei arvioida aiheutuvan suoria vaikutuksia Pilvinevan Natura-alueen metsäpeuralle, vaan kaikki vaikutukset ovat välillisiä. Vaikutukset voivat arvioinnin mukaan näkyä lähinnä Pilvinevan Natura-alueen ulkopuolella, esimerkiksi vaellusreittivalintojen muutoksina tai reuna-alueiden tilapäisenä välttelyä häiriöherkillä jaksoilla. Millään hankkeen toteutusvaihtoehdolla tai sähkönsiirtovaihtoehdolla ei arvioida olevan Pilvinevan suojeluperusteena olevaan metsäpeuraan merkittävää heikennystä.

Arvioinnissa todetaan, että Tuohimaa–Riutanmaa tuulivoimahankkeen toteutuminen yhdessä muiden alueella suunnitteilla tai eri lupavaiheissa olevien tuulivoimahankkeiden kanssa kasvattaa alueen potentiaalista yhteisvaikutuskuormaa, ja voi pitkällä aikavälillä lisätä riskiä suojeluperusteena olevan metsäpeuran ekologisten yhteyksien heikentymiseen ja Kotkanneva ja Pikku-Koppelon metsät Natura-alueen suojeluperusteena olevan metsäpeurakannan säilymiseen alueilla elinkelpoisena Natura2000-alueverkoston eheyden kautta. Arvioinnin mukaan kuitenkin käytettävissä oleva tieto ei osoita, että Tuohimaa–Riutanmaan toteutus lisäisi muiden hankkeiden kanssa tarkasteltuna Kotkannevan ja Pikku-Koppelon metsien Natura-alueeseen kohdistuvaa vaikutusta siinä määrin, että Suomenselän metsäpeuraosakannan elinvoimaisuus heikkenisi.

Arvioinnin mukaan Tuohimaa-Riutanmaa tuulivoimahankkeen toteutuminen ja yhteisvaikutukset muiden alueen tuulivoimahankkeiden kanssa voivat mahdollisesti pitkällä aikavälillä vaikuttaa Pilvineva Natura-alueen suojeluperusteena olevan metsäpeurakannan säilymiseen alueilla elinkelpoisena ja Natura 2000-alueverkoston eheyteen. Metsäpeuran tärkeiden esiintymis- ja vasomisalueiden, kesä- ja talvilaidunten välisen vaellusreitit sekä Natura alueiden välisten yhteyksien säilyminen nähdään vaarantuvan alueellisesti seudun hankkeiden yhteisvaikutuksien vuoksi ja heikentävän jonkin verran metsäpeuran suojelutavoitteisiin pääsyä. Arvioinnissa todetaan, että olemassa oleva tutkimustieto ei anna viiteitä arvioida, että Tuohimaa-Riutanmaa hankkeen toteutus aiheuttaisi yhteisvaikutuksissa, kohdistuen Pilvineva Natura-alueelle, sellaisen merkittävän eron muihin hankkeisiin, joka johtaisi Suomenselän metsäpeuraosakannan elinvoimaisuuden heikkenemiseen.

1.2 Lupa- ja valvontaviraston lausunto Natura-arvioinnista

Natura-arvioinnin asianmukaisuus

Natura-arviointi on luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan tehtävä asianmukaisella tavalla. Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa edellytetty arviointimenettely on toimeenpantu luonnonsuojelulain 35 §:llä. Luonnonsuojelulain 35 §:n mukaisen arviointi- ja lausuntomenettelyn tehtävänä on tuottaa objektiivista tietoa viranomaiselle sen varmistamiseksi, että hanke ei yksin tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa merkittävästi heikennä Natura-alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja.

Oikeuskäytännön mukaan asianmukainen arviointi sisältää täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia toteamuksia ja päätelmiä, joilla voidaan hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily ehdotettujen töiden vaikutuksista kyseessä olevaan alueeseen (mm. asiat C-236/01, kohdat 106 ja 113, C-127/02, kohta 59, C-304/05, kohta 69). Arviointia ei voida pitää asianmukaisena, jos alueen luontotyyppejä ja lajeja koskevat tiedot puuttuvat tai ne eivät ole luotettavia eivätkä ajantasaisia (mm. asia C-43/10, kohta 115). Natura-arvioinnin tulee muodostaa itsenäinen kokonaisuus, jossa johtopäätökset perustellaan täsmällisiin tieteellisiin seikkoihin perustuen. Vaikutukset suojelun perusteena oleviin luonnonarvoihin tulee arvioida yksin ja yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa (mm. asiat C-127/02, C-6/04, C-98/03, C-538/09).

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että Natura-arviointi ei ole laadittu kaikilta osin asianmukaisesti sen arvioimiseksi, heikentääkö arvioitu Tuohimaa-Riutanmaan tuulivoimahanke niitä luonnonarvoja, joiden perusteella Kotkannevan ja Pikku-Koppelon metsät, Pilvinevan, Vionnevan sekä Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynnevan alueet on hyväksytty Natura 2000 verkostoon, vaan siinä on seuraavaksi käsiteltäviä puutteita.

- Yhteisvaikutusten arviointi on puutteellinen salassa pidettävän lajin osalta.
- Metsäpeuran elinympäristöihin, vaellusreitteihin, metsäpeuralle tärkeiden Natura-alueiden välisiin ekologisiin yhteyksiin sekä metsäpeurapopulaation

levittäytymismahdollisuuksiin kohdistuvien merkittävien yhteisvaikutusten poissulkemista ei perustella.

- Johtopäätöksissä epävarmuus ei näytä vaikuttavan arviointiin, vaikka varovaisuusperiaate edellyttää epävarmoissa tilanteissa tiukempaa tulkintaa.

Arvioinnin toteuttamistapa

Lupa- ja valvontavirasto (myöhemmin myös LVV) katsoo, että Tuohimaa-Riutanmaan tuulivoimahanke on esitelty Natura-arvioinnissa yksityiskohtaisesti käyttäen apuna taulukoita, karttakuvia ja periaatekuvia voimajohtovaihtoehtoista.

Yhteisvaikutuksia aiheuttavina hankkeina on tunnistettu lähiseudulle sijoittuvat muut kehitteillä, rakenteilla ja tuotannossa olevat tuulivoimahankkeet, Fingridin sähkönsiirtohankkeet sekä kaivoshankkeet. Arvioinneissa myös hyödynnetään alueen muiden hankkeiden vaikutusarvioita. LVV huomauttaa, että arvioinnissa ei ole lainkaan huomioitu salassa pidettävään lajiin kohdistuvien yhteisvaikutusten arvioinnissa Fingridin Lakeuslinjan Ullava-Alajärvi voimajohtoa.

Arvioinnin lähtöaineistoina on käytetty monipuolisia ja ajantasaisia lähtötietoja. LVV:n näkemyksen mukaan käytetyt lähtötiedot ovat kattavia. Metsäpeuraselvityksissä vaikutuksia on tarkasteltu ansiokkaasti.

Natura-arvioinnissa on kuvattu ja perusteltu hyvin tuulivoiman mahdolliset vaikutusmekanismit yksittäisten suojeluperusteiden tasolla. Arvioinnissa vaikutusmekanismeja perustellaan laajasti tieteellisellä kirjallisuudella, mutta samalla tunnistetaan, että metsäpeuran ja tuulivoiman suhteesta ei ole saatavilla kovin paljon suoraa tutkimustietoa ja että erityisesti metsäpeuran yhteisvaikutuksia koskevaan tutkimusnäyttöön liittyy epävarmuutta. Arvioinnista löytyy karttoja, joissa on esitelty hankkeen vaikutusalueita metsäpeuran osalta. Arvioinnista kuitenkin puuttuvat kartat, joissa esitettäisiin vaikutusalueita linnuston osalta.

Arvioinnissa on kuvattu riittävästi aineistoon, vaikutusmekanismeihin, vaikutusalueisiin ja itse arviointiin liittyviä epävarmuustekijöitä. Arvioinnin mukaankin suurin epävarmuus liittyy useiden hankkeiden yhteisvaikutuksiin sekä metsäpeuran pitkän aikavälin käyttäytymisvasteisiin, joita ei ole mahdollista vielä arvioida tarkasti nykyiseen tutkimustietoon perustuen. LVV:n näkemyksen mukaan epävarmuus ei näytä vaikuttavan arviointiin lopullisissa johtopäätöksissä. Samanaikaisesti arvioinnissa tunnistetaan merkittäviä tiedollisia puutteita tuulivoiman vaikutuksista metsäpeuraan, mutta päädytään kuitenkin siihen, että merkittävä heikennys voidaan sulkea pois.

Arvioinnissa ei perustella johtopäätöstä, jonka mukaan Tuohimaa-Riutanmaan tuulivoimahanke yhdessä alueen muiden hankkeiden kanssa ei aiheuttaisi merkittäviä heikentäviä yhteisvaikutuksia Kotkannevan ja Pikku-Koppelon metsät sekä Pilvinevan Natura-alueiden suojeluperusteena olevalle metsäpeuralle. Arvioinnissa ei myöskään

esitetä kuinka moneen Kotkannevan ja Pikku-Koppelon metsät ja Pilvinevan Natura-alueen metsäpeurayksilöön vaikutukset kohdistuvat.

Arvioinnissa vaikutusten merkittävyys on arvioitu kaksiporaisella asteikolla; ei merkittävää heikennystä – merkittävä heikennys.

Arvio vaikutuksista Kotkannevan ja Pikku-Koppelon metsät, Pilvinevan, Vionnevan ja Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynnevan Natura-alueiden suojelutavoitteisiin

Natura-arvioinnin kohteena oleva toiminta ei ole Kotkannevan ja Pikku-Koppelon metsät, Pilvinevan, Vionnevan tai Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynnevan Natura-alueen suojelutavoitteiden mukaista toimintaa. Tuohimaa-Riutanmaan tuulivoimahanke voi heikentää Natura-alueiden olemassa olevaa tilaa.

Lupa- ja valvontavirasto yhtyy Natura-arvioinnin johtopäätökseen, että Kotkannevan ja Pikku-Koppelon metsät, Pilvinevan, Vionnevan tai Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynnevan Natura-alueiden suojeluperusteena olevien luontotyyppien ja luontodirektiivin liitteen II lajeista saukon merkittävä heikentyminen on poissuljettavissa. Hankkeessa ei suunnitella mitään rakentamista Natura-alueille tai aivan alueiden läheisyyteen. Etäisyyden ja vesien valumasuunnan vuoksi myös pintavesivaikutukset ovat poissuljettavissa. Saukon elinympäristöksi tai lisääntymis- ja levähdysalueeksi sopivat vesistöt sijaitsevat etäällä suunnitelluista tuulivoimaloista ja niille rakennettavista huoltoteistä.

Sähkönsiirtovaihtoehdon SVE3 osalta saukon merkittävä heikentäminen on poissuljettavissa, kun saukon elinympäristöksi sopivan Kuirinojan uomaan ei sijoiteta voimajohdon pylväspaikkoja.

Lupa- ja valvontavirasto yhtyy arvioinnin johtopäätökseen, jonka mukaan Tuohimaa-Riutanmaan tuulivoimahankkeen toteutusvaihtoehdon VE1 merkittäviä heikentäviä vaikutuksia linnustolle ei voida poissulkea, mutta toteutusvaihtoehdon VE2 ja sähkönsiirtoreittien merkittävät heikentävät vaikutukset suojeluperusteena olevalle linnustolle voidaan poissulkea Vionnevan ja Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynnevan Natura-alueiden osalta. Pilvinevan osalta LVV toteaa, että suojeluperusteena olevan salassa pidettävän lajin arviointia tulee täydentää yhteisvaikutusten osalta. Fingridin Ullava-Alajärvi voimajohtohanke, Lakeuslinja, sijoittuu Pilvinevan itäpuolelle, noin 600 m etäisyydelle Natura-alueesta sijoittuen myös salassa pidettävän lajin kannalta merkittävään elinympäristöön ja tämä tulee huomioida yhteisvaikutusten arvioinnissa.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että Tuohimaa-Riutanmaan hankkeesta yksinään aiheutuvat merkittävät vaikutukset Kotkannevan ja Pikku-Koppelon metsät tai Pilvinevan Natura-alueiden suojeluperusteena olevalle metsäpeuralle on arvioinnin perusteella poissuljettavissa. Luonnonvarakeskuksen teettämässä tuulivoiman vaikutuksia Rangifer-suvun peuroihin käsittelevässä koontitutkimuksessa todetaan tuulivoimaloiden aiheuttaman häiriövyöhykkeen olevan keskimäärin viisi kilometriä (Tolvanen, A. ym. 2023. How far are birds, bats, and terrestrial mammals displaced from onshore wind power development? – A systematic review.) LVV toteaa tämän olevan tällä hetkellä parasta

käytössä olevaa tutkimustietoa tuulivoiman vaikutuksista Rangifer suvun peuroihin, jota voidaan myös soveltaa metsäpeuraan. Asiantuntijanäkemyksen mukaan sellaiset peuran (tarandus) alalajeihin, kuten poroon ja karibuihin liittyvät tutkimukset, jotka vastaavat tai muistuttavat maiseman rakenteeltaan ja muilta olosuhteiltaan metsäpeuran elinolosuhteita Suomessa, ovat käyttökelpoisia myös metsäpeuravaikutuksia arvioitaessa (Asiantuntija-arviointi Keski-Suomen 2040 kaavaehdotukseen ehdolla olevien tuulivoima-alueiden vaikutuksista metsäpeuraan (Rangifer tarandus fennicus), Paasivaara, A. 2022). Pilvinevan Natura-aluetta lähin suunniteltu voimala sijaitsee kummassakin toteutusvaihtoehdossa 5,4 km päässä.

Hankkeen toteutusvaihtoehdossa VE1 Kotkannevan ja Pikku-Koppelon metsät Natura-aluetta lähin suunniteltu tuulivoimala sijaitsee 4,6 km päässä. Arvioinnissa todetaan, että kolme voimalaa (numerot 27, 33 ja 15) uusittavine ja parannettavine tiestöineen sijoittuu Natura-alueen ympärille muodostetun 5 km vyöhykkeen ääriulkolaitaan. Arvioinnissa todetaan kolmen voimalan sijoittumisen metsäpeuran käyttäytymistä ennakoivan rajauksen laita-alueelle kokonaisvaikutukseltaan vähäiseksi. Voimaloiden aiheuttamat vaikutukset kohdistuvat hankealueen välittömässä lähiympäristössä muille kuin Natura-alueina suojelluille vasomis- ja laidunalueille, esimerkiksi Peuralamminnevalle. Arvioinnissa todetaan, että potentiaalisia vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena olevaan metsäpeuraan voi muodostua myös välillisinä vaikutuksina, mikäli Natura-alueen ulkopuolisiin elinympäristöihin kohdistuu haittavaikutuksia (elinympäristöjen menetykset tai niiden laadun heikkeneminen metsien pirstoutuessa tai häiriövaikutusten lisääntyessä). Nämä mahdolliset haittavaikutukset voivat heijastua Natura-alueella esiintyvään metsäpeurakantaan ja sen myötä koko Suomenselän metsäpeurakantaan laajemmin. LVV yhtyy yllä esitettyyn arvioon.

Tuohimaa-Riutanmaan tuulivoimahankkeesta 30 km säteellä sijaitsee useita eri vaiheessa olevia tuulivoimahankkeita, joista lähimmät Kairinevan- ja Peränevan hanke (kaavaehdotusvaiheessa) sekä Länsi-Toholammin hanke (lainvoimainen OYK) rajautuvat Tuohimaa-Riutanmaan hankkeeseen. Yhteisvaikutusten arvioinnissa on myös huomioitu Fingridin Lakeuslinjan voimajohtohanke, johon kuuluvat Jylkkä-Ullava-Alajärvi ja Ullava-Halsua uudet 400 kV:n voimajohdot. Tuohimaa-Riutanmaan tuulivoimahankkeen ympäristössä on lisäksi useita kaivoslain mukaisia hakemuksia ja voimassa olevia lupia. Läntän kaivospiiri, joka on osa Keliber litiumhanketta, sijaitsee aivan Tuohimaa-Riutanmaan hankealueen vieressä, sen luoteispuolella.

Natura-arvioinnissa todetaan, että seudun tuulivoimahankkeiden häiriövaikutus kattaa laajoja alueita. Häiriövaikutus ulottuu useille Natura-alueille, joilla metsäpeura on suojeluperusteena sekä niiden välisille ekologisille yhteyksille, nykyisille käytetyille vaellusreiteille. Häiriövyöhyke kattaa seudulla suuria alueita nykyisellään vähäisesti ihmisvaikutteisista sekä laadukkaita vasanhoitoelinympäristöjä. Arvioinnin mukaan toteutuessaan tarkastellussa maksimikokonaisuudessa, hankkeiden yhteisvaikutusten arvioidaan heikentävän Suomenselän metsäpeurapopulaation suotuisaa kehitystä. Lajin ensiluokkaiset kesälaidun ja vasomisaalueet ovat niillä viimeisillä alueilla, joilla on ollut vain vähän ihmistoimintaa ja rakenteita, kuten teitä ja sähkölinjoja. Myös vaellusreitit ovat

pääosin syntyneet vähähäiriöisille vyöhykkeille (metsä- ja suokäytävät), joilla pysyvä ja voimakas ihmistoiminta on vähäistä.

Arvioinnissa todetaan, että ekologisten yhteyksien säilyminen talvi- ja kesälaidunten välillä on Suomenselän metsäpeurapopulaation elinkyvyn kannalta erittäin tärkeää. Arvioinnissa esitetään Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaaakuntakaava Natura 2000-verkostoon kohdistuvien riskien tunnistamisen raportin sekä Keski-Pohjanmaan maakuntaliiton viherrakenneselvityksen tuloksia ekologisista yhteyksistä Tuohimaa-Riutanmaan hankealuetta ympäröivillä alueilla. Molemmissa selvityksissä hankealueen ja sitä ympäröivien alueiden kautta on tunnistettu sijoittuvan metsäpeuralle tarpeellisia ekologisia yhteyksiä, niiden muodostamien vähäisemmän ihmistoiminnan alueiden kautta, missä metsäisyys on yhtenäistä, sitoen erityisesti soiset Natura-alueet yhteen.

Arvioinnissa todetaan suunnitellun hankkeen sijoittuvan neljän Natura-alueen välisten yhteyksien solmukohtaan, joista kolmelle (Pilvineva, Kotkanneva ja Pikku-Koppelon metsät sekä Ritaneva-Vipusalonneva-Märsynneva) sijoittuu Suomenselän metsäpeurakannan merkittävimpiä vasomis- ja kesälaidunalueita. Arvioinnissa todetaan, että Tuohimaa-Riutanmaa tuulivoimahankkeen toteutuminen yhdessä muiden alueella suunnitteilla tai eri lupavaiheissa olevien tuulivoimahankkeiden kanssa kasvattaa alueen potentiaalista yhteisvaikutuskuormaa, ja voi pitkällä aikavälillä lisätä riskiä suojeluperusteena olevan metsäpeuran ekologisten yhteyksien heikentymiseen ja Kotkanneva ja Pikku-Koppelon metsät ja Pilvinevan Natura-alueen suojeluperusteena olevan metsäpeurakannan säilymiseen alueilla elinkelpoisena Natura2000-alueverkoston eheyden kautta.

Arvioinnissa todetaan myös, että seudun Natura-alueet ja niitä ympäröivät potentiaaliset elinympäristöt ovat tiiviissä ekologisessa vuorovaikutuksessa keskenään ja muutokset Natura-alueen ulkopuolella saattavat johtaa merkittäviin välillisiin vaikutuksiin myös varsinaisella Natura-alueella. Arvioinnissa esitetty johtopäätös yhteisvaikutuksista, että käytettävissä oleva tieto ei osoita, että Tuohimaa Riutanmaan tuulivoimahanke nostaisi Kotkanneva ja Pikku-Koppelon metsät tai Pilvinevan Natura-alueeseen kohdistuvat vaikutukset merkittäväksi on ristiriidassa edellä esitettyjen arvioiden kanssa eikä arvioinnissa perustella kuinka tähän johtopäätökseen on päädytty.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että tehdyn Natura-arvioinnin perusteella ei pystytä tieteellisesti poissulkemaan Tuohimaa-Riutanmaan hankkeen ja muiden lähialueelle suunniteltujen hankkeiden merkittävää heikentävää yhteisvaikutusta Kotkannevan ja Pikku-Koppelon metsät ja Pilvinevan Natura-alueiden suojeluperusteena olevan metsäpeuran elinympäristöihin.

Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan edellistä tukee Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen Kairineva-Peränevan tuuli- ja aurinkovoimahankkeesta 26.8.2024 antama Natura-lausunto, jossa on todettu hankkeella olevan varovaisuusperiaatteen mukaisesti merkittävä heikentävä vaikutus metsäpeuraan. Erityisesti yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden ja voimalinjojen kanssa saattavat muodostua metsäpeuralle merkittäviksi. Natura-arviointia on pyydetty täydentämään ja esittämään, millä tavoin merkittävät heikentävät vaikutukset voidaan poissulkea Natura-alueiden suojeluperusteena olevalle metsäpeuralle. Hanke on tällä hetkellä kaavoitusvaiheessa.

Lupa- ja valvontavirastolle ei ole toimitettu täydennettyä Natura-arviointia 31.7.2026 mennessä lausuttavaksi.

Lupa- ja valvontavirasto huomauttaa, että 12.6.2026 Ullava-Halsua voimajohtohakkeesta antamassaan Natura-lausunnossa se on todennut, että muut Kotkannevan ja Pikku-koppelon metsät Natura 2000 -alueeseen kohdistuvat vireillä olevat hankkeet ja suunnitelmat, siltä osin kuin niitä voidaan tällä hetkellä arvioida, kasvattavat toteutuessaan yhteisvaikutuksia niin, että ne vaarantavat nyt kyseessä olevan Natura 2000 -alueen koskemattomuuden. Näiden hankkeiden ja suunnitelmien hyväksyminen vaatii jatkossa erittäin huolellista suunnittelua niin Natura-alueen, sen välittömässä lähiympäristössä olevien metsäpeuran vasomisympäristöjen kuin myös merkittävien ekologisten yhteyksien huomiointia ja vaikutusten seuranta, jotta merkittävilta heikentäviltä vaikutuksilta voidaan välttää.

Lupa- ja valvontavirasto huomauttaa myös, että Kokkolan kaupunginhallitus on 1.6.2026 hyväksynyt titaanikaivoksen osayleiskaavan valmistelun Kotkannevan luoteispuolelle rajautuen Tuohimaa-Riutanmaan ja Kairineva-Peränevan hankkeisiin (Kaupunginhallitus, pöytäkirja 01.06.2026 § 231). Hanke lisää Kotkannevan ja Pikku-Koppelon metsien Natura 2000 -alueen suojeluperusteena olevan metsäpeuran elinympäristöihin kohdistuvia yhteisvaikutuksia. Hanke on kuitenkin niin varhaisessa vaiheessa, ettei sen vaikutuksia pystytä tässä vaiheessa tarkemmin arvioimaan.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että yhteisvaikutuksilla tarkoitetaan Natura-arvioinnissa kaikkia samaan suojeluperusteeseen kohdistuvia vaikutuksia riippumatta siitä, missä Natura-alueen osassa, milloin tai millä mekanismilla vaikutukset ilmenevät. Komission ohjeistuksen mukaan yhteisvaikutusten arvioinnin tulee olla erottamaton osa Natura-arviointia eikä pelkästään arvioinnin lopussa esitettävä erillinen tarkastelu. LVV katsoo, että yhteisvaikutuksia on tarkasteltava laajasti koko Suomenselän metsäpeuran lisääntymisalueverkoston toimivuuden näkökulmasta. Arvioinnissa on otettava huomioon Natura-alueiden lisäksi niitä ympäröivät vasanhoitoalueet, kesälaidunalueet sekä näiden väliset ekologiset yhteydet. Tuohimaa-Riutanmaan hankkeen vaikutukset eivät siten ole arvioitavissa irrallaan muista alueelle sijoittuvista tuulivoima-, voimajohto- ja maankäyttöhankeista. Koska vaikutukset kohdistuvat samoihin suojeluperusteena olevan metsäpeuran käyttämiin elinympäristöihin ja muodostavat yhdessä elinympäristöjen pirstoutumista, häiriötä sekä ekologisten yhteyksien heikkenemistä aiheuttavan kokonaisuuden, merkittävien yhteisvaikutusten mahdollisuutta ei tämän Natura-arvioinnin perusteella voida tieteellisesti sulkea pois. Natura-arvioinnissa edellytetyn varovaisuusperiaatteen näkökulmasta jäljelle jää siten perusteltu tieteellinen epäily yhteisvaikutusten merkittävydestä.

Lieventävät toimenpiteet

Natura-arvioinnissa on esitetty, että lieventämistoimina rakennusvaiheessa noudatetaan metsäpeuran vasomis- ja pikkuvasa-ajan (1.5.–30.6.) työrajoitusta: Natura-aluetta

lähimmillä (arviolta 2–5 km etäisyydellä) työmailla ei tehdä meluavia tai muutoin voimakkaasti häiritseviä töitä, kuten louhintaa, paalutusta, kalliokairausta, laajoja metsäraivauksia tai helikopteritöitä. Lievennystoimenpiteenä esitetään myös riittävän etäisyyden säilyttämistä Natura-alueeseen.

Sähkönsiirtoreitin SVE3 vaikutuksia voidaan arvioinnin mukaan lieventää jättämällä Natura-reunan suuntaan hankkeen toimesta yhtenäinen, harventamatta pidettävä puustovyöhyke. Reunavyöhykkeellä vältetään helikopterilätvontaa ja käytetään maatyö kaluja, eikä käsittelyä tehdä 1.5.–30.6. välisenä aikana. Johtoaukealla säilytetään mahdollisuuksien mukaan matalaa lehtipuustoa ja pensaikkoa (sähköturvallisuus huomioiden), jotta käytävän kanavamaisuus ja visuaalinen kantama eivät lisäännä ja jotta saalistuksen “käytävävaikutus” pysyy vähäisempänä.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että rakentamisen ajoittamisella välittömän lisääntymiskauden ulkopuoliselle ajalle voidaan lieventää lisääntymiseen syntyviä vaikutuksia sillä lisääntymiskaudella, mutta rakentamisen jälkeistä elinympäristön muutosta ja laadun heikentymistä alueella ei toimenpiteellä pystytä lieventämään. Johtoaukean jättämisellä osittain peitteiseksi on vain rajallinen ja epävarma vaikutus. Natura-arvioinnissa esitetyillä lieventävillä toimenpiteillä ei voida varmistaa, ettei hankkeesta yhdessä muun toiminnan kanssa aiheudu metsäpeuran elinympäristöjen merkittävää heikentymistä tarkasteltavilla Natura-alueilla ja sen ympäristössä.

Linnustovaikutusten osalta merkittävin lieventämiskeino on arvioinnin mukaan valita linnustolle vähemmän haitallinen vaihtoehto VE2. LVV yhtyy tähän arvioon.

Seuranta

Natura-arvioinnissa seurannalla varmistetaan lieventävien toimenpiteiden täytäntöönpanon onnistuminen (Komission tiedoksianto C(2021) 6913 Final). Seuranta on kohdennettava niihin suojeluperusteisiin, joiden heikentyminen on poissuljettu lieventävillä toimenpiteillä. Seurantasuunnitelma on oleellinen osa sellaista Natura-arviointia, jossa muuten mahdollisesti merkittäviä vaikutuksia lievennetään. Seurantasuunnitelman tulee sisältää odotettujen tulosten eli hypoteesien asianmukaisen dokumentoinnin.

Seurannalla ei voida korvata sitä, että Natura-arviointi- ja lausuntomenettelyn perusteella merkittävien vaikutusten syntymättä jäämisen on oltava varmaa (EUTI C-239/04, C-142/16). Tästä huolimatta Lupa- ja valvontavirasto pitää tärkeänä, että seuranta on riittävän laaja havaitsemaan myös yllättäviä vaikutuksia.

Lupa- ja valvontavirasto huomauttaa, että Natura-arvioinnissa ei ole esitetty lainkaan seurantaohjelmaa. LVV toteaa, että Natura-arvioinnissa on esitettävä sitova seurantasuunnitelma, mikäli merkittävien heikentävien vaikutusten poistamiseksi otetaan käyttöön lieventämistoimia.

1.3 Lupa- ja valvontaviraston johtopäätös Natura-arvioinnista

Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa hyväksyntänsä suunnitelmalle tai hankkeelle vasta varmistuttuaan siitä, ettei suunnitelma tai hanke vaikuta kyseisen Natura-alueen koskemattomuuteen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hankkeelle voi myöntää luvan tai suunnitelman hyväksyä vain, kun Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontoarvoihin kohdistuvat merkittävästi heikentävät vaikutukset ovat poissuljettuja (LSL 39 §).

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, Natura-arviointia ei ole laadittu asianmukaisesti metsäpeuraan kohdistuvien yhteisvaikutusten osalta eikä arviointien perusteella ole mahdollista poissulkea metsäpeuraan kohdistuvia merkittäviä heikentäviä yhteisvaikutuksia. Pilvinevan Natura-alueen suojeluperusteena olevan salassa pidettävän lajin osalta esitettyä yhteisvaikutustenarviointia ei voida pitää asianmukaisesti toteutettuna. Näin ollen Natura-arviointi ei anna edellytyksiä merkittävien heikentävien vaikutusten poissulkemiseen. Natura-arviointia tulee täydentää metsäpeuraan ja salassa pidettävän lajiin kohdistuvien yhteisvaikutusten osalta.

Viranomainen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen eikä hyväksyä tai vahvistaa suunnitelmaa. Mikäli hankkeen suunnittelua halutaan jatkaa, on vaikutusten arviointia täydennettävä, ja täydennetystä arvioinnista on pyydettävä uudet lausunnot luonnonsuojelulain 35 § mukaisesti.

2 Asian käsittelijät

Asian on esitellyt ylitarkastaja Aira Muhiya ja ratkaissut ylitarkastaja Toni Etholén. Lausunto on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on lausunnon viimeisellä sivulla.

3 Maksutiedot

Suoritemaksu on 2656 euroa. Luonnonsuojelulain 35 §:ssä tarkoitettu Natura-arviointia koskeva lausunto on Lupa- ja valvontaviraston maksullisista suoritteista vuonna 2026 annetun valtioneuvoston asetuksen (1177/2025) liitteen mukaan maksullinen julkisoikeudellinen suorite, josta Lupa- ja valvontavirasto perii ajankäyttöön perustuvan maksun (83 euroa/tunti). Lausunnon valmisteluun on käytetty 32 työtuntia. Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Lupa- ja valvontavirastosta kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä. Suoritemaksua koskeva oikaisuvaatimusohje on liitteenä.

Lausunto
31.7.2026

Julkinen

Lupa- ja valvontavirasto
Postiosoite: PL 20, 13035 LVV
Puhelinvaihde: 0295 254 000
kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/82992/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/82992/2026 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Etholén Toni 31.07.2026 15:43

Esittelijä Muhiya Aira 31.07.2026 15:42